

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/675/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815200015
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5815200015.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441 proti odporcom v rade 1/ T. B., nar. XX. X. XXXX, bytom Z., Q. XXX/XX, v rade 2/ I. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX/XX, Z., v konaní o zaplatenie 305,40 eur s príslušenstvom, na odvolanie odporkyne v rade 1/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 5C/1/2015-116 zo dňa 8. júla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, pokiaľ žalobu vo vzťahu k odporcovi v rade 2/ zamietol, ako odvolaním účastníkov nenapadnutom, p o n e c h á v a nedotknutý.

V ostatnej časti rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu voči odporcovi v rade 2/ zamietol. Odporkyni v rade 1/ uložil zaplatiť navrhovateľovi 305,40 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 305,40 eur od 14. 11. 2014 do zaplatenia a na trovách konania 18,- eur, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti rozsudku okresného súdu, v zákonnej lehote, doručila odvolanie odporkyňa v rade 1/. Potvrdila, že 1. 10. 2004 uzatvorila mandátnu zmluvu s mandatárom navrhovateľa. Predmetná zmluva bola 2. 11. 2006 na základe zmeny zákona č. 340/2005 Z.z. o sprostredkovaní poistenia a sprostredkovaní zaistenia a podľa § 566 a nasl. Obchodného zákonníka zmenená a prepracovaná na novú zmluvu. Do právneho vzťahu s navrhovateľom vstúpila ako nepodnikajúca fyzická osoba. Právnym základom vzťahu medzi účastníkmi je preto sprostredkovateľská zmluva v zmysle § 774 OZ, keď je potrebné aplikovať aj ustanovenia zákona č. 340/2005 Z.z.. Podstatou sprostredkovateľskej zmluvy je záväzok sprostredkovateľa obstaráť záujemcovi za odmenu uzavretie zmluvy a záväzok záujemcu sprostredkovateľovi poskytnúť odmenu vtedy, ak bol výsledok dosiahnutý jeho pričinením. Tým, že si odporkyňa v rade 1/ zmluvnú povinnosť splnila, patrila jej odmena v dohodnutej výške, pričom súčasťou odmeny - provízie je aj náhrada nákladov sprostredkovateľa a z vyplatenej provízie sprostredkovateľ mal splniť svoje odvodové a daňové povinnosti. Zmluvné dojednanie o vrátení provízie v prípade zániku sprostredkovateľom dojednaného poistenia alebo v prípade zníženia ročného poistného v priebehu trvania poistenia malo vo vzťahu k poisťovaciemu agentovi zabezpečovací charakter, nakoľko mala byť vrátená odmena vyplatená za splnenie dohodnutej úlohy. Zákon však zabezpečenie záväzku vrátením už vyplatenej odmeny za splnenie dohody neupravuje. Nie je možné zabezpečiť záväzok iným, než zákonom upraveným spôsobom. Sprostredkovateľ poistenia nemôže niesť zodpovednosť za to, že ním dojednané poistenie zanikne pred dohodnutou dobou alebo že dôjde k zníženiu výšky ročného poistného. Nemôže byť sankcionovaný za to, že ním oslovený a vyhľadaný klient využije svoje zákonné oprávnenia a zmluvnú voľnosť a ukončí zmluvný vzťah z poistenia zákonom predpísaným spôsobom a v zákonom určenej lehote. Mimo dôvodu vrátenia provízie namietala aj výšku storno provízie vyčíslenú na 305,40 eur, nakoľko v spisovom materiáli, ako aj v uznesení okresného súdu sa nedozvedela ako navrhovateľ dospel k predmetnej výške storno provízie. Naviac, poistné zmluvy ohľadne neživotného

poistenia Ski centrum Nižná neboli zrušené z dôvodu neuhradenia poistného zo strany klienta, ale v zmysle zákonných podmienok zmenou vlastníka a držiteľa predmetného motorového vozidla. Pri životnej poistnej zmluve na meno H. Q. nezanikla zmluva pre neplatenie zo strany klientky, ale z dôvodu vypovedania poistnej zmluvy po 2,5 roku trvania poistnej zmluvy zo strany poisťovateľa. Zmluva o sprostredkovaní poistenia, ani príslušné doplnky k zmluve a smernica o odmeňovaní neustanovujú vrátenie storno provízie v prípade, ak poistnú zmluvu vypovie poisťovňa v čase po 2,5 roku. Okresný súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, prečo navrhovateľ nezriadil odporkyni zabezpečovací účet na vyrovnanie storno provízií, keď nárokovateľné provízie za ňou označené obdobie bezdôvodne zdržiaval na nezistenom účte a v čase, keď odporkyňa bola v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom. Okresný súd neprihliadol na vyjadrenia odporkyne k podanej žalobe, hoci plnenie, ktoré od odporkyne navrhovateľ vymáha, má základ v neprijateľných zmluvných podmienkach, v dodatku k zmluve o sprostredkovaní, ako aj v smernici o odmeňovaní. Žiadala preto rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacía zásada. Prejednacía zásada spočíva v tom, že tvrdenie skutočností a navrhovanie dôkazov, ktoré ju preukazujú, je zásadne vecou účastníkov konania. Vychádza z toho, že iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch a ukladá im označiť dôkazy k preukázaniu tvrdenia. Účastník má teda povinnosť tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.) a povinnosť dôkazu. K splneniu tejto povinnosti je zaviazaný každý účastník konania. Účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, len súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 120 ods. 1 O.s.p.). Ani v sporovom konaní úprava neopúšťa zásadu materiálnej pravdy ako protipól zásady formálnej pravdy. Zásada materiálnej pravdy je vyjadrená najmä v § 153 ods. 1 O.s.p. tak, že základom rozhodnutia súdu je zistený skutkový stav. V prípade, ak účastník si nesplní povinnosť tvrdenia, teda neunesie bremeno tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak sa jedná o rozhodnú skutočnosť podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok nepriaznivé rozhodnutie.

V predmetnej veci navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal vrátenia provízií, resp. ich častí, ktoré boli vyplatené, a to z dôvodu, že na základe vykonanej kontroly údajov z prevádzkového systému navrhovateľa zistil, že poistné zmluvy uzatvorené prostredníctvom odporkyne v rade 1/ s tretími osobami zanikli v súlade s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov SR, najmä z dôvodu, že splátky poistného neboli zo strany klientov uhradené podľa predpisu poistného. V tejto súvislosti poukázal najmä na čl. III. prílohy zmluvy o sprostredkovaní poistenia, podľa ktorej bude zo sprostredkovania poistných zmlúv - životného poistenia odporkyni v rade 1/ prináležať provízia vypočítaná z ročného produkčného poistného, pričom v prípade storna takejto poistnej zmluvy počas prvého roka trvania poistenia odúčtuje navrhovateľ odporcovi 100 % vyplatenej provízie a v prípade storna poistnej zmluvy v druhom roku jej trvania odúčtuje 50 % vyplatenej prvej provízie a celú následnú províziu.

Za sprostredkovanie poistnej zmluvy neživotného poistenia sa provízia vypláca v závislosti od dojednaného spôsobu platenia, pričom poistné musí byť za príslušné poistné obdobie zaplatené v plnej výške. V prípade predčasného ukončenia poistenia sa vykoná storno splátok provízií, ktoré boli vyplatené v predchádzajúcich obdobiach prvého poistného roka, na ktoré odporkyni v rade 1/ nevznikol nárok, t.z. že sa v takom prípade odporkyni v rade 1/ odúčtuje pomerná časť provízie k dátumu účinnosti storna.

Okresný súd v napadnutom rozhodnutí poukazoval na to, že z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázaný zánik jednej poistnej zmluvy vzťahujúcej sa na životné poistenie po dvoch rokoch poistenia z dôvodu odstúpenia navrhovateľa od tejto zmluvy a zánik dvoch poistných zmlúv neživotného poistenia v priebehu druhého roka poistenia.

Podľa smernice o odmeňovaní za dojednané poistenia (č.l. 103 súdneho spisu) pri predčasnom ukončení poistenia poisťovňa vykoná storno provízie, na výplatu ktorej nevznikol nárok a o túto čiastku zníži splatnú províziu v nasledujúcom mesiaci.

Celá provízia sa odúčtováva v prípadoch

- v životnom poistení v prípade výpovede do jedného roka,
- v neživotnom poistení v prípade storna pre nezaplatenie prvého poistného,
- v životnom a neživotnom poistení pri storne z dôvodu výpovede do dvoch mesiacov.

V životnom poistení sa v prípade výpovede zmluvy v druhom roku odúčtováva 50 % prvej provízie.

V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je nepreskúmateľný, nakoľko v podanej žalobe navrhovateľ odvodzuje svoj nárok z dôvodu, že vykonanou kontrolou bol preukázaný zánik poistných zmlúv, uzatvorených prostredníctvom odporkyne v rade 1/ s tretími osobami najmä z dôvodu, že splátky poistného neboli zo strany klientov uhradené podľa predpisu poistného, pričom okresný súd v napadnutom rozhodnutí dôvodnosť žaloby vyvodil zo skutočností, že v životnom poistení došlo k zániku zmluvy po dvoch rokoch trvania poistenia a u neživotného poistenia v dvoch prípadoch došlo k zániku zmluvy v priebehu druhého roku poistenia z dôvodu zániku rizika.

V nadväznosti na uvedené bolo potrebné zo strany okresného súdu navrhovateľa vyzvať, aby nielen označil konkrétny právny dôvod, na základe ktorého si vo vzťahu k odporkyni v rade 1/ uplatňuje nárok na vrátenie provízií, resp. na vrátenie častí vyplatených provízií, ale zároveň aby dôvod vrátenia či už celých provízií alebo ich častí podložil konkrétnym znením či už zmluvy o sprostredkovaní poistenia alebo smernice o odmeňovaní za dojednanie poistenia. Ďalej, aby presne ustálil spôsob výpočtu, akým k výške vrátenej časti provízií ustálenej na sumu 305,40 eur dospel.

Iba po doplnení žaloby odvolacím súdom naznačeným spôsobom, resp. po predložení dôkazov zo strany navrhovateľa, ktoré dôvod a výšku ním uplatneného nároku bezpečne preukážu, bude môcť okresný súd žalobe navrhovateľa vyhovieť.

V nadväznosti na uvedené preto odvolací súd rozsudok okresného súdu ako nepreskúmateľný zrušil, nakoľko dospel k záveru, že skutkové zistenia okresného súdu nekorešpondujú s navrhovateľom poukazovaným znením smernice o odmeňovaní za dojednanie poistenia, najmä nie je preukázaný ani spôsob výpočtu navrhovateľom uplatnenej finančnej čiastky, teda nie je preukázané, z akého základu pri výpočte storno provízií navrhovateľ vychádzal a o akú finančnú čiastku, v akej výške tento základ krátil s odvolaním sa na konkrétny článok zmluvy o sprostredkovaní poistenia, prípadne smernice o odmeňovaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.